

24. 9. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak je to s postavením (rozvedeného) manžela v exekučním řízení proti jeho (ex)partnerovi?

Společné jmění manželů je institut, který – přes své nesporné výhody – způsobuje celou řadu interpretačních problémů, ať již hmotněprávních či procesněprávních. A to tím spíše, že důsledky vyplývající ze SJM je třeba zohlednit i poté, co se z manželů stanou exmanželé a jejich společné jmění zanikne. Jednou z problematických oblastí je v tomto ohledu exekuční řízení, které ostatně může být zahájeno i několik let poté, co manželství bylo rozvedeno.

Podle § 36 odst. 1 EŘ jsou účastníky exekučního řízení oprávněný a povinný. Podle § 36 odst. 2 EŘ jsou-li exekučním příkazem postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do SJM, **je účastníkem exekučního řízení, pokud jde o tyto věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, i manžel povinného.**

Vzhledem k tomu, že účastenství manžela vyplývá (za podmínek § 36 odst. 2 EŘ) přímo ze zákona, vychází soudní praxe z názoru, že i když jsou exekucí postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do SJM, **nevydává soudní exekutor usnesení o tom, že manžel povinného se přibírá do exekučního řízení jako účastník** (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 20 Cdo 182/2009 ze dne 15. 12. 2010). Je proto nesprávná praxe některých soudních exekutorů, kteří takto postupují, tj. v exekučním příkaze nebo samostatným rozhodnutím rozhodnou, že se jako další povinný „přibírá“ do řízení manžel povinného.

Podle § 42 odst. 1 EŘ **lze na majetek patřící do SJM vést exekuci také tehdy**, jde-li o vymáhání závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů. Za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela se pro účely exekuce považuje také majetek, který netvoří součást SJM proto, že byl smlouvou zúžen zákonem stanovený rozsah SJM nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik SJM ke dni zániku manželství.

Judikatura Nejvyššího soudu dále dovodila, že **účastníkem exekučního řízení je i rozvedený manžel**, vznik-li vymáhaný závazek za trvání manželství jen jednomu z manželů a pokud jsou postiženy hodnoty patřící do **zaniklého, avšak nevypořádaného SJM** (k tomu viz usnesení Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 20 Cdo 238/2003 ze dne 26. 11. 2003, R 74/2004).

Další omezení manévrovacího prostoru (bývalých) manželů ve vztahu k věřitelům pohledávek vzniklých za trvání manželství představuje rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 20 Cdo 2085/2006 ze dne 27. 9. 2007 (SJ 72/2008), podle kterého zasáhne-li dohoda o vypořádání SJM podle § 150 OZ do práv věřitelů, způsobuje to tzv. **relativní bezúčinnost** této dohody, v důsledku čehož se

ve vztahu k osobám, v jejichž prospěch byla bezúčinnost nastolena, se na dohodu hledí tak, jako kdyby její právní účinky nenastaly, a věřitel se může domáhat uspokojení své pohledávky bez dalšího ze SJM, aniž by bylo významné, jak bylo mezi manželi jejich společné jmění vypořádáno.

Z výše uvedeného právního a judikatorního rámce Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ve věci spis. zn. 20 Cdo 1561/2012 ze dne 25. 9. 2012 (SJ 117/2013) dovodil, že účastenství rozvedeného manžela povinného vzniká v exekučním řízení ze zákona za předpokladu, že vymáhaný závazek vznikl povinnému manželovi za trvání manželství a postihuje-li exekuce věci nebo práva či jiné majetkové hodnoty patřící (minimálně ve vztahu ke konkrétnímu oprávněnému) do společného jmění s povinným, **a taktéž za situace, kdy tuto skutečnost oprávněný, povinný nebo manžel povinného toliko tvrdí**. K tomu ovšem Nejvyšší soud doplnil, že **rozvedený manžel povinného není ovšem účastníkem celého řízení** (v jeho plném rozsahu), **ale jen té jeho části**, v níž jde o tyto věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do SJM.

Skutečnost, že druhý manžel (bývalý manžel) je účastníkem exekučního řízení, samozřejmě nutně neznamená, že nařízená exekuce bude také ohledně jeho majetku fakticky provedena; i jemu je k dispozici vylučovací žaloba podle § 267 OSŘ. Na tomto místě je však třeba zdůraznit, že vlastnické právo (rozvedeného) manžela povinného je **právem nepřipouštějícím výkon rozhodnutí jen tehdy**, představuje-li nařízení exekuce neoprávněný zásah do tohoto práva, tedy nemá-li vlastník povinnost strpět úhradu dluhu povinného ze své exekucí postižené věci, práva či jiné majetkové hodnoty. Právní povinnost strpět úhradu dluhu povinného ze svého majetku má však vlastník tehdy, získal-li vlastnictví na základě neúčinného nebo odporovatelného právního úkonu (k tomu srov. již citovaný SJ 72/2008).

Důležitý je též v SJ 117/2013 formulovaný obecný závěr, že **výkon rozhodnutí (exekuci) nelze zastavit (částečně zastavit) ve vztahu ke třetímu subjektu** (tedy subjektu odlišnému od oprávněného a povinného) jako takovému, **nýbrž jen ve vztahu ke konkrétním věcem, právům nebo jiným majetkovým hodnotám tohoto třetího subjektu** (tedy i manžela či rozvedeného manžela povinného, vznikla-li vymáhaná pohledávka druhému manželovi za trvání manželství) výkonem rozhodnutí (exekucí) dotčenému.

Dr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Povaha sjezdů](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Formální a materiální stránka přestupku; case study](#)